

Saksframlegg

Anmodning om uttalelse til søknad fra Moamarka Montessoriskole SA

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Overhalla formannskap	49/15	03.06.2015
Overhalla kommunestyre	39/15	17.06.2015

Rådmannens innstilling

Overhalla kommune vil som skoleeier prinsipielt ikke støtte etablering av Moamarka Montessoriskole. En etablering vil, gitt dagens tilskuddsmodell, gi vesentlige økonomiske utfordringer for kommunens øvrige driftsgrunnlag og legge føringer for fremtidig handlingsrom.

Det anmerkes samtidig at etablering av alternativt pedagogisk tilbud, kan gi positive effekter i form av utvikling av grenda og bygda.

Behandling i Overhalla formannskap - 03.06.2015

Behandlet.

Innstilling i Overhalla formannskap - 03.06.2015, enst.:

Rådmannens forslag til vedtak vedtas.

Behandling i Overhalla kommunestyre - 17.06.2015

Behandlet.

Kommentar datert 15.6.15, mottatt fra Arne Risvik, Øysletta ble utdelt før behandling og avstemming i saken.

Fremskrittspartiet v/Jan Ståle V. Flått foreslo følgende forslag:

“Overhalla kommune har ingen innvendinger til en etablering av Moamarka Montessoriskole. Pedagogikken er anerkjent og vil være et godt tilbud for barn både i og utenfor kommunen som trenger alternativ grunnskoleopplæring.

Det er usikkerhet rundt den økonomiske konsekvensen ved en slik etablering, men eventuelle utgifter bør kunne spares inn uten å berøre tjenestetilbud i kommunen. Overhalla kommune har pr dato god økonomi, og med satsningsområde på skole og barn, anses en montessoriskole som en god investering for framtiden.”

Ann Gregersen (SV) fremsatte følgende forslag til vedtak:

“Overhalla kommune vil gi søkerne mulighet til etablering av Moamarka Montessoriskole SA. En etablering vil kunne gi kommunen økonomiske utfordringer, men tallene er usikre. Det anmerkes at etablering av Montessoriskole på Øysletta kan gi positive effekter i form av utvikling av grenda og bygda.”

Det ble stemt over alle forslag slik:

Det ble først stemt over Fremskrittspartiet sitt forslag til vedtak som fikk 3 stemmer. Det ble stemt over SV sitt forslag til vedtak som fikk 4 stemmer, deretter ble det stemt over formannskapetets forslag til vedtak som fikk 17 mot 4 stemmer.

Vedtak i Overhalla kommunestyre - 17.06.2015, med 17 mot 4 stemmer.

Formannskapetets forslag til vedtak vedtas:

Overhalla kommune vil som skoleeier prinsipielt ikke støtte etablering av Moamarka Montessoriskole. En etablering vil, gitt dagens tilskuddsmodell, gi vesentlige økonomiske utfordringer for kommunens øvrige driftsgrunnlag og legge føringer for fremtidig handlingsrom.

Det anmerkes samtidig at etablering av alternativt pedagogisk tilbud, kan gi positive effekter i form av utvikling av grenda og bygda.

Vedlegg:

Anmodning fra Utdanningsdirektoratet om uttalelse, datert 22.05.2015.
Søknad m/vedlegg fra Moamarka Montessori SA.

Saksopplysninger

Overhalla kommune har mottatt brev datert 22.05.2015 fra Utdanningsdirektoratet med anmodning om å avgi uttalelse til ny søknad om godkjenning som privatskole fra Moamarka Montessori SA med oppstart fra høsten 2016.

Overhalla kommunestyre har to ganger tidligere (17.06.2013 og 15.09.2014) behandlet og med likelydende vedtak avgitt uttalelse om slik søknad fra Moamarka Montessori SA.

Kommunestyrets vedtak sist var:

“Overhalla kommune vil som skoleeier prinsipielt ikke støtte etablering av Moamarka Montessoriskole. En etablering vil, gitt dagens tilskuddsmodell, gi økonomiske utfordringer for kommunens øvrige driftsgrunnlag og legge føringer for fremtidig handlingsrom.

Det anmerkes samtidig at etablering av alternativt pedagogisk tilbud, kan gi positive effekter i form av utvikling av grenda og bygda.”

De to tidligere søknadene fra Moamarka Montessori SA har begge fått avslag fra Utdanningsdirektoratet, sist nå i mars 2015. Klage på avslag på første søknad er behandlet av Kunnskapsdepartementet og avslag opprettholdt. Kommunens uttalelse er vektlagt i Utdanningsdirektoratets og Kunnskapsdepartementets behandling og avslag på søknadene.

Det søkes fortsatt om godkjenning for et elevtall inntil 60 elever, men denne gang har en utvidet elevgrunnlaget fra tidligere 1.-7. trinn til nå å omfatte 1.-10. trinn. I søkers opplysninger om elevtall opplyses at de fikk inn 27 søknader etter å ha lyst ut elevplasser til skoleåret 2014/2015 og at 26 av disse har gitt melding om at de fortsatt er interessert i plass. Det fremgår av opplysningene at dette antallet gjelder elever fra Overhalla. Søker oppgir videre at de pr desember 2014 (for skolestart i 2015, dvs. 1.-7. trinn) i tillegg hadde mottatt søknad på 15 elevplasser fra foreldre i Grong kommune, 9 elevplasser fra Namsos kommune og 3 elevplasser fra Høylandet kommune. I søkers vedlagte budsjett har de tatt utgangspunkt i 32 elever ved oppstart (kun 1.-7. trinn), økende til 34 elever (1.-7. trinn) første budsjettår, og til 38 elever på barnetrinnet og 22 elever på ungdomstrinnet når kapasiteten senere er fullt utbygget.

Søker oppgir at de mener elevgrunnlaget for skolen vil være elever i Overhalla, Namsos, Grong og Høylandet, og med et samlet elevgrunnlag på 1500-2000 elever som de mener bor innenfor akseptabel reisetid definert til ca 30 minutter hver vei.

Søknaden fra Moamarka Montessori har for øvrig i det alt vesentlige de samme opplysninger som i de forrige søknadene, men tilpasset en utvidelse fra 1.-7. trinn til 1.-10. trinn med samme totale elevtall (60).

Vurdering

Ettersom kommunestyret to ganger tidligere har behandlet uttalelser til Utdanningsdirektoratet om søknader fra Moamarka Montessori SA, ser rådmannen det som naturlig å avgrense vurderingene til å berøre endringer og nye opplysninger i søknaden. Det innebærer at uttalelsen innhold fortsatt vil ha fokus på de økonomiske konsekvensene for kommunen av en eventuell etablering av privatskole. Dette er i hovedsak de samme økonomiske konsekvensene som lå til grunn for kommunens endring av skolestrukturen fra høsten 2013.

Etablering av en eventuell privatskole vil både påvirke kommunens *inntekter* (trekk i rammetilskuddet) og kommunens *utgifter* (flere elementer, som beskrevet nedenfor).

Reduksjonen i kommunens inntekter kan beregnes eksakt når en vet antall elever, ettersom kommunen trekkes kr. 81.600 (statsbudsjettet 2015, oppjustert fra kr. 78.700 i 2014) pr elev i privatskole.

Det vil som tidligere være noe uklart hvor mange elever fra Overhalla en skal beregne konsekvenser ut fra, både ved eventuell oppstart av skolen og på sikt. Eventuelle elever fra nabokommuner vil i prinsippet medføre økonomiske konsekvenser for disse kommunene, ikke for Overhalla.

Dersom en baserer seg på det antall elever fra Overhalla som søker oppgir hittil har meldt interesse for plass (26) ved Moamarka Montessori, tilsvarer det i underkant av 4 elever pr trinn i snitt (1.-7. trinn). Dersom det blir omtrent samme antall pr trinn også i 8.-10. trinn (12 ungdomsskoleelever), gir det et samlet elevtall fra Overhalla på 38 elever på 1.-10. trinn.

Selv om det nok kan være en mulighet for enkelte elever fra nabokommuner, vil nok hovedtyngden av elevene etter all sannsynlighet komme fra Overhalla og Øysletta. Når søker oppgir en antatt akseptabel reisetid en vei på ca 30 minutter, er en særlig for Namsos (ca 30 min. fra Øysletta til Hylla i Namsos) og Høylandet (ca. 35 min. fra Øysletta til Høylandet sentrum) helt i grenseland for denne akseptable reisetiden. Skal en basere seg på en slik vurdering av reisetid, vil det trolig kun være deler av elevtallet ved Høknes barne- og ungdomsskole (nærmest Overhalla, ca 500 elever totalt) som utgjør et elevgrunnlag i Namsos. Potensialet vil ut fra avstand være størst i Grong (ca. 20 minutter til Grong sentrum) og lite i Høylandet. Søkere antatte elevgrunnlag på 1500-2000 synes å være lite realistisk om en legger akseptabel reiseavstand på 30 minutter til grunn. Dette begrunner hvorfor en ser det som mest sannsynlig at hovedtyngden av potensielle elever ved Moamarka Montessori vil være fra Overhalla/Øysletta.

Dersom en antar at privatskolen vil kunne komme opp i 60 elever etter hvert (som de søker om godkjenning for), vil det kunne være rimelig å anta at ca. 50 av disse kommer fra Overhalla/Øysletta. Det gir i snitt 5 elever per trinn 1.-10. trinn.

Vi har dermed et anslag på privatskoleelever fra Overhalla på 38 på 1.-10. trinn, økende etter hvert til 50, som en kan beregne økonomiske konsekvenser for.

Inntektstap:

Basert på 38 elever fra Overhalla i starten, vil kommunen få redusert årlig rammetilskudd med kr. 3.100.800. Ved 50 elever fra Overhalla på sikt blir inntektsreduksjonen kr. 4.080.000. Om alle 60 skulle være fra Overhalla, ville inntektsreduksjonen bli 4,9 mill kr.

Utover trekket i kommunens rammetilskudd er kommunen ansvarlig for:

- Ekstra midler til spesialpedagogikk.
- Ekstra midler til språkopplæring av minoritetsspråklige.
- Skoleskyss.
- Tjenester fra PPT.
- Helsetilsyn.

Ekstra midler til spesialpedagogikk:

Det er vanskelig nå å framskrive behovet for spesialpedagogikk til 2016, da man ikke vet nøyaktig hvilke elever som vil være på en mulig privatskole, hvilke behov de måtte ha, og hvilke sakkyndige tilrådninger PPT vil skrive. På en større skole kan ressurser til flere elever gjerne sees i sammenheng. På en mindre skole (eksempelvis 38 elever) vil i større grad måtte tildele ressursene enkeltvis, siden klassene er mindre og det er vanskeligere å se elever samlet som en gruppe i forhold til disse ressursene. Sannsynligheten er derfor stor for at behovet for ressurser til spesialpedagogikk vil være større ved en liten skole med f.eks. 38 elever enn ved en større skole hvor ressurstildelingen kan sees i sammenheng for en gruppe elever med slike behov. Hvor stor merkostnaden kan bli, må som nevnt bli en skjønnsmessig vurdering nå ettersom en ikke vet hvor mange og hvilke elever det kan dreie seg om, og kan eksempelvis nøkternt anslått dreie seg om 0,2-0,5 mill kr.

Ekstra midler til språkopplæring av minoritetsspråklige:

Om dette kan man si det samme som ved ekstra midler til spesialpedagogikk: En mindre skole gjør det vanskeligere å se elever samlet i opplæring som avviker fra det ordinære. En endelig beregning at dette krever konkret innsyn i antall elever fordelt på trinn med behov for ekstra språkopplæring, samt hvilket morsmål de har. Dersom alle elever i denne kategorien har det samme morsmålet, vil det kunne medføre lavere kostnad enn om de har ulike morsmål. Også her er det dermed en skjønnsmessig vurdering av merkostnadene, og det oppfattes svært vanskelig å tallfeste et anslag nå før en har opplysninger om berørte elever.

Skoleskyss:

En endelig beregning av utgifter til skoleskyss fordrer kjennskap til hvilke elever som skal gå på skolen og hvor de bor i kommunen. Dersom alle bor i umiddelbar nærhet til skolen, samt at man ikke har krav på kommunal skyss på grunn av trafikkfarlige forhold, vil dette ikke bety særlig ekstra utgift for kommunen. Dersom elever fra hele kommunen benytter tilbudet, vil økningen i skyssutgifter blir merkbare. Det samme gjelder dersom elevene har rett på kommunal skyss på grunn av trafikkfarlige forhold. En eventuell koordinering av skoleskyss av elever fra hele kommunen til Moamarka Montessoriskole, kan medføre utfordringer med hensyn til skolestart/-slutt på Hunn og OBUS. Sannsynligheten for at dette vil medføre økte skyssutgifter er stor.

Tjenester fra PPT:

Hjemkommunen er pliktig til å sørge for pedagogisk-psykologiske tjenester. Det er vanskelig å fastslå hvordan dette kan bli for en privatskole fra 2015, men en årlig utgift på 50 000 kroner kan være sannsynlig.

Oppsummering av inntektstap og direkte utgifter ved privatskole:

Kommunens inntektstap og direkte kostnader med en privat skole ved anslått 38 elever vil samlet sett brutto sannsynligvis ligge på ca 3,5 mill. kr. i året etter oppstart. Dersom privatskolen skulle få et elevtall på 50 elever fra Overhalla, vil det medføre et trekk/inntektstap og økte kostnader for kommunen på ca 4,5 mill kr. Ved 60 elever fra Overhalla kan en anslå en samlet brutto kostnad på ca 5-6 mill kr pr år.

Reduksjon utgifter ved overføring av elever til privatskole:

Kommunens inntektstap og direkte utgifter knyttet til en privatskole må sees opp mot den ressursbruk/utgifter kommunen kan redusere når elever overføres fra den offentlige skolen til privatskolen.

Som beskrevet i tidligere saker, kan en eksakt beregning av reduksjonen i ressursbruk i den kommunale skolen først gjøres når en vet hvilke antall elever på hvilke årstrinn og skoler som blir berørt ved overgang av elever til privat skole. Det er her marginalkostnadene knyttet til de direkte berørte elevene som kommunens vurdering må baseres på. Som anslått ovenfor snakker vi her om knapt 4-5 Overhalla-elever pr trinn for 1.-10. trinn. Et grovt anslag vurdert ut fra beste skjønn basert på prosessen med sammenslåing av OBUS og Øysletta tilsier en reduksjon på samlet ca 1,5 - 2 pedagogårsverk ved kommunens skoler, tilsvarende ca 0,7-1 mill kr pr år. Dette er da basert på et anslått elevtall på ca 38 elever. Ved et elevtall på 50-60 fra Overhalla er det vanskeligere å vurdere effekten det kan ha på ressursbehovene i de kommunale skolene (hvilke elever/trinn og skoler blir berørt), men en kan svært grovt anta en reduksjon på om lag 2 mill. kr. som da kan trekkes fra inntektstap/kostnader knyttet til privatskolen.

Det at søker nå har utvidet elevgrunnlaget til å gjelde 1.-10. trinn med samme antall elevplasser som en tidligere har søkt godkjenning for (60), innebærer isolert sett at potensialet for kostnadsreduksjoner i den offentlige skolen (ved uttak av privatelever) blir mindre enn når samme elevtall baseres på kun 1.-7. trinn. Dette fordi uttaket av elever pr trinn blir mer marginalt når uttaket skjer over 10 trinn. Kommunens inntektstap (trekk i rammetilskuddet) blir imidlertid det samme, ettersom det er basert på et gitt beløp pr elev.

Konklusjon:

En eventuell etablering av privatskole som omsøkt, vil som beskrevet ovenfor (ved antatt 38 elever fra Overhalla) medføre en netto negativ økonomisk effekt i kommunebudsjettet på ca 2,5-2,8 mill. kr. Dette er knyttet til inntektstap og direkte kostnader med den private skolen,

fratrukket anslått reduksjon ressurser i kommunale skoler. Ved et elevtall fra Overhalla på 50-60 anslås en netto årlig merkostnad for kommunen på om lag 3-4 mill kr.

Det pågår for tida bygging av ny barneskole ved Overhalla barne- og ungdomsskole (OBUS), et stort prosjekt som er innpasset i kommunens økonomiplan gjennom strenge politiske prioriteringer hvor endret skolestruktur inngikk. Ny skole vil stå ferdig til skolestart 2015.

Rådmannen ser ikke at det foreligger nye momenter i saken som kan endre konklusjonen i kommunens tidligere uttalelse om at eventuell etablering av en slik privatskole vil gi vesentlige negative konsekvenser for kommunens samlede tjenestetilbud framover.